

ב"ה
שת"ת קפה בחנות של נכרי*

תוכן הענינים

3	צורת הכנת הקפה
3	דיני בישולי עכו"ם במים, קליות וסוכר
3	א. דין מים שהרתיחם עכו"ם
4	ב. דין קליות של עכו"ם
7	ג. סוכר שהכינו הגוי
7	דין קפה שנתבשל ע"י עכו"ם
7	א. אם עולה על שלחן מלכים
11	אם במשקין יש להקל במקום שעולים על שלחן מלכים
12	ב. אם הקפה בטל למים
15	א. אם נאסר הקפה בשעת קלייתו
17	ב. הקפה נשתנה מברייתו
17	ג. אין במים ממשות הקפה
18	ד. אין הקפה נימוח לגמרי במים
19	ג. אין איסור בקליית הקפה, ולכך אין איסור אף בבישולו
21	א. אין גרעיני הקפה נאכלין קלויים אלא ברוחק
22	ב. בישול אחר בישול בהכנת הקפה אחר הקליה
23	מקומות האסורים והמותרים לשתות בהם קפה של גוים
24	א. ביתו של גוי
26	ב. מסיבות של גוים
26	ג. חנויות של גוים (בתי קפה)
29	דעות הפוסקים להלכה ולמעשה
29	א. דעות המחמירים שלא לשתות מקפה של גוים
30	ב. פוסקים שנראה מדבריהם להקל
32	ג. שיטת האריז"ל בענין קפה של גוים
34	ד. סיכום הדעות
35	מילואים
35	בענין הברכה על פולי הקפה עצמם ללא בישול וקליה:

* המאמר נערך על ידי חברי המכון, הרב משה שי' חנונו, והרב אברהם שי' בערגשטיין.

האיסור

גזרו חז"ל על בישולי עכו"ם שאסורים באכילה משום חתנות², ומצאו סמך לזה מן הכתוב³ "אֶכְל בֶּפֶסֶף תִּשְׁבְּרֵנִי וְאֶכְלֵתִי וּמִיָּם בֶּפֶסֶף תִּתֶּן לִי וְשִׁתִּיתִי רַק אֶעֱבְרָה בְּרַגְלֵי" הנאמר בתיאור בקשתו של משה רבינו שיעברו ישראל דרך ארץ סיחון בדרכם לארץ הקודש – היינו שבנ"י יהיו מותרים באוכל ומים, אבל דוקא אוכל ומים שלא נשתנו מחמת פעולת האש: "מה מים שלא נשתנו מברייתן על ידי האור, אף אוכל שלא נשתנה מברייתו על ידי האור"⁴.

לאור האמור, שתי תנאים דרושים באוכל שיאסר משום בישולי עכו"ם: א. שלא יהא נאכל כמות שהוא חי. ב. שיהא מאכל העולה על שלחן מלכים ללפת בו את הפת, דדוקא באוכלים כגון אלו יש לחוש שיזמינו אחד את השני ויבואו לידי חתנות⁷⁹. והוא על פי האמור במסכת עבודה זרה⁵ והובא לדינא בשו"ע⁶: "כל הנאכל כמות שהוא חי, אין בו משום בישולי עובדי כוכבים. כל שאינו נאכל על שולחן מלכים ללפת בו את הפת, אין בו משום בישולי עובדי כוכבים". ומוסיפה השו"ע שהדין כן "אפילו בכלי ישראל ובבית ישראל" – כל שבישלו עכו"ם "אסור משום בישולי עובדי כוכבים".

לסיכום, לא יאסר אוכל משום בישולי עכו"ם – אפילו אם עולה על שלחן מלכים – אם הוא דבר

(1) הערת מערכת מכון שמואל: המאמר שלפנינו סוקר הדינים הנוגעים להכנת הקפה על ידי נכרי במצב (טאורטי) שאין חששות כשרות. במציאות המצויה, שבחנות הגוי מצויים גם מוצרים שאינם כשרים, יכולים להיות חששות נוספות, שלא נדונו במאמר זה. המערכת עמלה, בשיתוף פעולה עם גופי כשרות מוכרים, על מאמר נפרד (באנגלית) שיצא בקרוב שיסקור דינים אלו.

(2) שבת (יז, ב): "גזרו על פתן ושמנן משום יינן, ועל יינן משום בנותיהן". ובעבודה זרה (לו, ב): "א"ר יצחק: גזרו על פיתן משום שמנן, מאי אולמיה דשמנן מפת? אלא, על פיתן ושמנן משום יינן [שהיין בוער בו ומביאו לידי בנותיהן, רש"י], ועל יינן משום בנותיהן, ועל בנותיהן משום דבר אחר [עבודת אלילים]".

וברמב"ם (מאכלות אסורות יז, ט): "ויש שם דברים אחרים אסרו אותן חכמים ואף על פי שאין לאיסורן עיקר מן התורה גזרו עליהן כדי להתרחק מן העכו"ם עד שלא יתערבו בהן ישראל ויבאו לידי חתנות, ואלו הן: אסרו לשתות עמחן ואפילו במקום שאין לחוש ליינן נסך, ואסרו לאכול פיתן או בישוליהן ואפילו במקום שאין לחוש לגיעוליהן".

(3) דברים (ב, כח).

(4) עבודה זרה (לז, ב): "מנהגי מילי [דבישולי עובדי כוכבים אסירי, רש"י], א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, אמר קרא (דברים ב, כח) 'אוכל בכסף תשברני ואכלתי, ומים בכסף תתן לי ושתיתי', כמים, מה מים שלא נשתנו, אף אוכל שלא נשתנה. אלא כמים, מה מים שלא נשתנו מברייתן, אף אוכל שלא נשתנה מברייתו ע"י האור".

ובשבת (נא, א): "אמר ליה רב נחמן לדרו עבדיה, אטמין לי צונן, ואייתי לי מיא דאחים קפילא ארמאה [שהחמן נחתום נכרי, ובחול, ולאשמועינן דאין בהן משום בשולי נכרים, רש"י]. דאמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב: כל שהוא נאכל כמות שהוא חי – אין בו משום בשולי נכרים".

(5) לח, א.

(6) יו"ד (סי' קיג ס"א).